

DECIZIE

30 august 2017

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele ședinței, judecătorul
Judecătorii

Iulia Sîrcu
Luiza Gafton, Mariana Pitic

examinând recursul declarat de către Penitenciarul nr. 13 Chișinău,
în cauza civilă la cererea de chemare în judecată a Tatianeii Vornicescu
împotriva Penitenciarului nr. 13 Chișinău cu privire la încasarea prejudiciului moral,
împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 09 noiembrie 2016, prin care a
fost restituită ca tardivă cererea de apel depusă de către Penitenciarul nr. 13 Chișinău
împotriva hotărârii Judecătoriei Centru, municipiul Chișinău din 09 iunie 2016,

c o n s t a t ă :

La data de 22 octombrie 2014, Tatiana Vornicescu a depus cerere de chemare în judecată împotriva Penitenciarului nr. 13 Chișinău, intervenient accesoriu Ministerul Justiției al Republicii Moldova cu privire la încasarea prejudiciului moral.

În motivarea acțiunii a invocat că, este deținută într-o celulă ce reprezintă risc semnificativ pentru sănătatea și securitatea persoanei plasate în această celulă.

Menționează că, la data de 06 februarie 2013, a fost transferată în celula nr. 120 din blocul de regim nr. 3 fiind deținută de una singură, izolată de ceilalți deținuți contrar prevederilor art. 206 Cod de Executare, unde s-a aflat până la data de 04 iunie 2014.

Susține că, celula în care a fost deținută se află în demisol, iar din cauza unei țevi avariate în toată această perioadă din tavan curgea apă și murdărie din veceul celulei nr. 133 din același bloc, amplasată deasupra celulei nr. 120.

Invocă că, din motiv că erau scurgeri frecvente se defecta lampa electrică, lumina naturală pătrundea foarte slab, deoarece jumătate de geam se află la sol, iar din cauza umidității sporite în celulă pătrundeau diferite insecte.

Declară că, dimensiunile geamului erau foarte mici și din cauza umidității în celulă permanent era miros de mușchi. Pereții celulei erau umezi, cu varul căzut pe alocuri, podeaua din beton neacoperită cu lemn sau teracotă, iar iarna în celulă era foarte frig și umed deoarece nu se încălzea.

Astfel, susține că, timp de un an și 4 luni a avut de suferit sistemul ei nervos și lucrurile personale cât și produsele alimentare. De nenumărate ori s-a aflat în greva foamei solicitând să fie transferată din celula nr. 120 din cauza condițiilor inumane și nefavorabile.

Remarcă că, a depus cereri în adresa șefului penitenciarului, a fost audiată de către reprezentanții Departamentului Instituțiilor Penitenciare referitor la situația în

care se afla, aceștia la rândul lor au făcut promisiuni, însă fără a întreprinde careva acțiuni.

Ulterior, s-a adresat cu plângere în adresa Centrului pentru Drepturile Omului.

Solicită admiterea acțiunii și încasarea din contul Penitenciarului nr. 13 Chișinău în beneficiul ei a prejudiciului moral în mărime de 100 000 lei.

Prin hotărârea Judecătoriei Centru, mun. Chișinău din 09 iunie 2016, acțiunea a fost admisă parțial. A fost încasat din contul Penitenciarului nr. 13 Chișinău în beneficiul Tatiane Vornicescu cu titlu de prejudiciu moral suma de 15 000 lei, iar în rest acțiunea a fost respinsă ca neîntemeiată.

La data de 20 iulie 2016, Tatiana Vornicescu a depus apel împotriva hotărârii Judecătoriei Centru, mun. Chișinău din 09 iunie 2016, solicitând casarea hotărârii primei instanțe și emiterea unei noi hotărâri, prin care acțiunea să fie admisă integral.

La data de 26 iulie 2016, Penitenciarului nr. 13 Chișinău a depus apel nemotivat împotriva hotărârii Judecătoriei Centru, mun. Chișinău din 09 iunie 2016, solicitând casarea integrală a hotărârii contestate.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 09 noiembrie 2016, cererile de apel a Tatiane Vornicescu și Penitenciarului nr. 13 Chișinău, au fost restituite ca fiind depuse în afara termenului legal.

La data de 07 iulie 2017, Penitenciarul nr. 13 Chișinău a declarat recurs împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 09 noiembrie 2016, solicitând repunerea în termen a recursului, admiterea recursului și casarea încheierii contestate.

În susținerea recursului Penitenciarul nr. 13 Chișinău a invocat drept motiv de omitere a termenului de declarare a recursului faptul că, nu a fost citat în ședința instanței de apel, chestiunea privind punerea pe rol a cererii de apel a fost examinată în lipsă, încheierea recurată nu i-a fost comunicată, despre emiterea acesteia a aflat abia la data de 29 iunie 2017, când a făcut cunoștință cu materialele cauzei.

Menționează că, nu a fost înștiințată despre emiterea hotărârii primei instanțe din data de 09 iunie 2016, nu a primit nici dispozitivul hotărârii primei instanțe în modul prevăzut de lege, astfel, Penitenciarul nr. 13 Chișinău a fost lipsită de dreptul de a-și apăra interesele și de a contesta în termeni legali hotărârea primei instanțe.

În conformitate cu art. 425 CPC, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că, recursul este declarat în termen, având în vedere faptul că, din materialele cauzei nu poate fi determinat cu certitudine momentul comunicării recurentului a încheierii contestate.

La data de 04 august 2017, în adresa intimatei Tatiana Vornicescu a fost expediată spre cunoștință copia recursului declarat de către Penitenciarul nr. 13 Chișinău cu înștiințarea despre necesitatea depunerii referinței.

Intimata nu și-a valorificat dreptul procedural respectiv și nu a depus referință în termenul stabilit.

În conformitate cu art. 426 alin. (3) CPC, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 3 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza dosarului și a materialelor anexate la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul neîntemeiat și care urmează a fi respins cu menținerea încheierii instanței de apel, din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 427 lit. a) CPC, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

Potrivit art. 369 alin. (1) lit. b) CPC, instanța de apel restituie, printr-o încheiere, cererea dacă, apelul a fost depus în afara termenului legal, iar apelantul nu solicită repunerea în termen sau instanța de apel a refuzat să efectueze repunerea în termen.

Conform art. 362 alin. (1) CPC, termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, dacă legea nu prevede altfel.

Din materialele dosarului rezultă că, la data de 22 octombrie 2014, Tatiana Vornicescu a depus cerere de chemare în judecată împotriva Penitenciarului nr. 13 Chișinău, intervenient accesoriu Ministerul Justiției al Republicii Moldova privind încasarea prejudiciului moral.

Prin hotărârea Judecătoriei Centru, mun. Chișinău din 09 iunie 2016, acțiunea a fost admisă parțial. A fost încasat din contul Penitenciarului nr. 13 Chișinău în beneficiul Tatiane Vornicescu cu titlu de prejudiciu moral suma de 15 000 lei, în rest acțiunea a fost respinsă ca neîntemeiată.

Nefiind de acord cu hotărârea primei instanțe, la data de 20 iulie 2016, Tatiana Vornicescu și respectiv 26 iulie 2016, Penitenciarul nr. 13 Chișinău au contestat-o cu apel nemotivat.

Curtea de Apel Chișinău prin încheierea din 09 noiembrie 2016, a restituit cererile de apel depuse de către Tatiana Vornicescu și Penitenciarul nr. 13 Chișinău ca fiind depuse în afara termenului legal.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră întemeiată concluzia instanței de apel cu privire la restituirea cererii de apel depuse de către Penitenciarul nr. 13 Chișinău expusă în încheierea din 09 noiembrie 2016.

În conformitate cu art. 110 CPC, termen de procedură este intervalul, stabilit de lege sau de judecată (judecător), în interiorul căruia instanța (judecătorul), participanții la proces și alte persoane legate de activitatea instanței trebuie să îndeplinească anumite acte de procedură ori să încheie un ansamblu de acte.

Potrivit materialelor dosarului, hotărârea primei instanțe a fost emisă la 09 iunie 2016, în absența recurentului, dar care anterior, potrivit proceselor-verbale ale ședințelor de judecată a fost prezent, a cunoscut de existența litigiului și potrivit art. 56 alin. (3) CPC era obligat să se folosească cu bună-credință de drepturile procedurale și să depună în termen cererea de apel.

În speță se constată că, contrar normelor procedurale enunțate, Penitenciarul nr. 13 Chișinău a depus cerere de apel împotriva hotărârii Judecătoriei Centru, mun. Chișinău din 09 iunie 2016 la data de 26 iulie 2016 cu încălcarea termenul prevăzut de art.362 alin.(1) CPC și nu a solicitat repunerea în termen.

Colegiul reține ca fiind justă concluzia instanței de apel, precum că Penitenciarul nr. 13 Chișinău odată cu depunerea apelului împotriva hotărârii primei instanțe nu a solicitat repunerea în termen a cererii de apel, nu a invocat nici un motiv întemeiat

întru justificarea omiterii termenului și nici nu a făcut, prin probe incontestabile, dovada imposibilității îndeplinirii actului procedural în interiorul termenului prevăzut de lege.

Nu poate fi reținut argumentul recurentului precum că cu încheierea Curții de Apel Chișinău din 09 noiembrie 2016 a făcut cunoștință la data de 29 iunie 2017, când a făcut cunoștință cu materialele cauzei, deoarece a avut posibilitatea reală de a lua cunoștință cu materialele pricinii mai înainte, să depună deligența necesară de a se informa la ce etapă de examinare se află procesul și după caz să facă cunoștință cu hotărârea pronunțată și să întreprindă măsurile necesare de a proteja drepturile sale de acces la instanță, după cum sugerează și jurisprudența CEDO (Popov versus Moldova (nr.2) din 02 decembrie 2005; Melnic versus Moldova din 14 noiembrie 2006, Ponomaryov versus Ucraina din 03 aprilie 2008, Van Harn versus Germany din 11 septembrie 2007), și de a contesta în termenul legal hotărârea primei instanțe, fapt însă ignorat de recurentă, ce a generat omiterea termenului prescris la depunerea apelului.

Prin urmare, instanța de recurs relevă că soluția adoptată de instanța de apel prin încheierea recurată este compatibilă cu respectarea garanțiilor unui proces echitabil, în sensul prevederilor art. 6 § 1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și Libertăților Fundamentale, având în vedere că prelungirea nejustificată a termenului pentru exercitarea apelului ar împiedica rămânerea irevocabilă, ca urmare a expirării termenului de atac, a hotărârii judecătorești emise în prima instanță și ar leza, în acest mod, principiul securității raporturilor juridice.

Din considerentele menționate și având în vedere faptul că încheierea recurată este întemeiată și legală, iar argumentele invocate de către recurent sunt neântemeiate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul declarat de către Penitenciarul nr. 13 Chișinău și a menține încheierea Curții de Apel Chișinău din 09 noiembrie 2016.

În conformitate cu art. 427 lit. a) CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e:

Se respinge recursul declarat de către Penitenciarul nr. 13 Chișinău.

Se menține încheierea Curții de Apel Chișinău din 09 noiembrie 2016 în cauza civilă la cererea de chemare în judecată a Tatianei Vornicescu împotriva Penitenciarului nr. 13 Chișinău cu privire la încasarea prejudiciului moral.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței, judecătorul

Iulia Sîrcu

Judecătorii

Luiza Gafton

Mariana Pitic